

STŘEDOŠKOLSKÁ ODBORNÁ ČINNOST

Obor SOČ: 16 - Historie

F 2074 vypráví

Autor: Sabina Phamová

Škola: Střední odborná škola a Gymnázium Staré Město

Kraj: Zlínský

Konzultant: Jiří Pavel

Staré Město 2016

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem svou práci SOČ vypracovala samostatně a použila jsem pouze podklady (literaturu, projekty, SW atd.) uvedené v seznamu vloženém v práci SOČ. Prohlašuji, že tištěná verze a elektronická verze soutěžní práce SOČ jsou shodné. Nemám závažný důvod proti zpřístupnění této práce v souladu se zákonem č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) v platném znění.

Ve Starém Městě dne 16. března 2016

Poděkování

Děkuji Jiřímu Pavlovi za obětavou pomoc a podnětné připomínky, které mi během práce poskytoval. Velké díky patří také rodině Pavlové, zvláště synům Josefovi a Slavomilovi, kteří mi věnovali svůj čas a poskytli vzpomínky na svého otce. Za poskytnutí obrázků a historických faktů chci poděkovat Militaristickému muzeu ve Vlkoši. Závěrem chci poděkovat Mgr. Soni Patočkové za trpělivou a odbornou spolupráci.

ANOTACE

Práce se zabývá působením a vývojem československých jednotek na území Francie a Anglie za Druhé světové války. Historické události jsou spjaty s životními osudy vojáků za Druhé světové války ale především životním příběhem Jiřího Pavla jako účastníka československé obrněné brigády.

Příběh mladého sedmnáctiletého chlapce, který se rozhodne bojovat za svou vlast. Od začátku až dokonce války ho doprovázely modlitby jeho matky a sám vždycky spoléhal na pomoc Boží. Jiří Pavel je přesvědčen, že víra je tou nejlepší věcí, kterou od rodičů mohl dostat.

Sám podstoupil dlouhou cestu, aby dosáhl svého vytouženého cíle. Napříč exotickými zeměmi a Středozezemním mořem se propracoval k francouzské cizinecké legii. Po dlouhé a náročné přípravě byl přeložen do Anglie. V anglickém městečku Kineton se seznámil se svou budoucí manželkou. Díky jeho píli a odhodlání bude vyslán na speciální parašutistický výcvik. Byl svědkem, jak jeho přátelé umírají za války, ale on sám přežil.

Klíčová slova: Jiří Pavel, Kineton, 2. světová válka, cizinecká legie

ANOTATION

This work deals with the existence and operation of the Czech military units in France and England during the World War 2. The historical events are closely interlinked with life stories of the WW2 soldiers, and in this case with a life story of one soldier – Mr George Pavel who was with the Czechoslovakian armour brigade.

It is a story of a young seventeen year old boy, who made a decision to go and fight for his country. From the very beginning to the end of the war he felt the support of his mother's prayers and he himself had always relied upon God's providence. George Pavel is still convinced that the faith he received from his parents was the most precious gift he could have received from them.

He underwent a long and demanding route to reach his set goal. He went through some exotic places, sailed the Mediterranean and reached the French foreign legions. After a long and exhausting training he was sent to England. He met his future wife in a small English town of Kineton. Thanks to his hard work and determination he was chosen for a special paratroopers training. He witnessed his fellow soldiers dying during the war while he himself was spared to live on.

Key words: George Pavel, Jiří Pavel, Kineton, 2. world war, cizinecká legie

Obsah

Úvod	6
1 Kdo je Jiří Pavel?	7
1.1 Jak jsem se rozhodl jít do boje.....	8
1.2 Vyjíždíme!	9
1.3 Z věznice do armády.....	10
1.4 Z Bělehradu do Francie.....	11
1.5 Výcvik ve Francii	11
1.6 Připravte se do boje!	13
2 Anglie	14
2.1 Setkání s prezidentem dr. Edvardem Benešem.....	14
2.2 Kinteon	16
2.3 Zdravotní problémy	16
2.4 Paravýcvik.....	17
2.5 Speciální parašutistický výcvik.....	18
3 Znovu ve Francii.....	21
3.1 Před odjezdem do Francie.....	21
3.2 28. říjen 1944.....	21
3.3 Dunkerque	22
3.4 Svatba	23
4 Konec války. Jede se domů!.....	24
4.1 Nový začátek.....	24
4.2 Po uši namočení	25
4.3 Začínáme zase od začátku	26
4.4 Současnost.....	26
Závěr.....	27
Seznam použité literatury a pramenů.....	28
Seznam příloh:.....	29

Úvod

Učit se historii neznamena jen vážit si kulturního dědictví a znát významné letopočty. Jde především o uvědomění si vlastního postavení ve společnosti a porozumění současných vztahů mezi národnostmi skrze historické konflikty. Dějepis nám napomáhá rozvíjet schopnost komunikovat s odlišnými rasami, umění dobře se orientovat v zahraničních kulturách, knihách ale i mapách. Dokonce nás nutí ke kritickému myšlení a ovlivňuje vnímání vůči dnešním i tehdejším hodnotám. Navíc doplňuje náš všeobecný přehled. Možná právě proto ho studenti nemají tak rádi. Pro některé studenty znamená slovo dějepis doslova a do písmene horor. Je sice pravda, že některé části dějin se hororu podobají, ale dějiny nebyly sepsány za účelem zdeprimovat lidstvo. Nejvíce sledovaným hororem v dějinách lidstva za posledních 70 let se stala Druhá světová válka, jejímž režisérem byl Adolf Hitler.

Hrůzy z Druhé světové války, ač uběhlo několik desítek let, jsou stále znatelné. Navzdory našemu vysokému vzdělání a následcích této války, se stále válčí. Pro některé jsou všechny války jen záležitostí minulosti, což je charakteristické hlavně pro novou generaci, která zná, co se týče historie pouze novodobé počítačové hry. Války nejsou záležitostí jen lidstva. Od nepaměti platí v přírodě pravidlo, že silnější vítězí. Některé druhy zvířat, například vlci, mezi sebou vedou bitvy. Zdá se Vám to přirozené? Alespoň my lidé bychom se od těch zvířat mohli těmi bitvami rozlišovat. Cílem práce je uvědomění si hodnoty života, kterým mládež tak drahocenně plýtvá.

1 Kdo je Jiří Pavel?

Jiří Pavel se narodil v Zájezdě u České Skalice dne 27. dubna 1922. Jeho otec Josef Pavel se živil jako úředník u firmy Ladislav Bartoň v České Skalici¹. Po vyhlášení 1. světové války narukoval Josef Pavel ve svých devatenácti letech do rakouskouherské armády. V průběhu roku 1918 se účastnil několika bojů na italské frontě. Po návratu z války uzavřel sňatek s Marií Kunovou dne 24. září 1921 v kostele Nanebevzetí Panny Marie v Zájezdě. Po svatbě se usadili v české vesničce Zájezd, kde se Jiří o rok později narodil. 31. července 1923 se narodila jeho sestra Lenka, se kterou měl velmi pevný vztah. Oba byli vychováni v lásce k Bohu, vlasti a kultuře. V České Skalici navštěvoval Jiří spolu se svou sestrou obecnou a potom měšťanskou školu. Po ukončení posledního ročníku se Jiří rozhodl složit přijímací zkoušky na Státní průmyslovou školu v Pardubicích. Zkoušky složil úspěšně, ale díky omezenému počtu přijímaných, nebyl přijat. Škola nabízela pouze 35 volných míst. „*Vzpomínám si, že uchazečů bylo tolik, že jsme tvořili dlouhou řadu na schodišti přes několik pater až ke vchodu. Na chodbě u vstupu byla vývěska a v ní bylo asi v deseti bodech napsáno, kdo má při přijetí přednost. Byli to legionáři, státní zaměstnanci a ti, co měli předchozí praxi*“.²

V letech 1937-1938 studoval na měšťanské škole v Broumově, kde bydlel u německé rodiny, aby si zlepšil své německé znalosti. Vůbec poprvé se v těchto letech dostal do konfliktu s Němci. Němečtí agresori měli obvykle ve zvyku si na Jiřího vyčkat po škole nebo po hodině ve třídě a poté ho brutálním způsobem mlátili. „*Podruhé mě opět o školní přestávce v blízké aleji obklopilo asi deset německých kluků, dva z nich mě chytily za ruce a ostatní si mě pěkně podali. Už tehdy jsem jim sliboval pomstu*“.³ Otec se rozhodl zapsat svého syna na jednoroční obchodní kurz na soukromé obchodní škole Ing. Kobylského v Praze. Výuka němčiny na škole byla povinná, ale Jiří se rozhodl ji zcela sabotovat, přestože mluvit německy uměl. Těžce se srovnával s mnichovskou zradou a vzpomínky z Broumova v něm vyvolávaly ještě větší odpor k němčině. Jak vzpomíná sám Jiří, dostal z německého jazyka takzvaného „napínáka“⁴. Uvědomil si však, že jeho otec za školu platil tučné školné, a proto si známku v dalším čtvrtletí opravil. Příjezd Němců do Prahy 15. března 1939 utvrdilo Jiřího, že bude proti Němcům, ale nevěděl, jakým způsobem proti nim bude vystupovat.

¹ Firma byla později ovlivněna světovou hospodářskou krizí (1931-1934). Provoz omezili na 16 pracovních hodin za týden. (Česká Skalice)

² PAVEL, Jiří a Martin REICHL. *F 2074 vypráví--: vzpomínky příslušníka československé obrněné brigády Jiřího Pavla*. Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2010, 357 s. ISBN 978-80-87378-33-5.

³ Tamtéž.

⁴ Napínák je dobový termín. Znamená napomínání pro nedostatečný prospěch při klasifikační poradě.

1.1 Jak jsem se rozhodl jít do boje

17. září 1939 se o přestávce po hodině rozpoutala diskuze o politice. Všichni byli zastánci toho názoru, že proti Němcům je třeba bojovat. Proslýchalo se, že naše armáda odešla ze Slovenska na jih Francie, ba dokonce v Turecku tvoří armádu. 28. října 1939 měl ředitel školy proslav a kladl důraz, aby žáci neprovokovali Němce. Žáci však uvažovali o opaku. Přemýšleli o tom, že přijdou do školy v černých kravatách a čepicích zvaných „masaryčky“⁵.

Jaroslav Hejselna, spolužák Jiřího, mu pověděl, jak se pokoušel dostat do Francie. „Z jeho vyprávění vím, že z Protektorátu do Německa není problém projet, ale přes další hranice do Francie to není nemožné.“⁶ To vše podnítilo Jiřího pokusit se dostat také do armády. Spolu se svými sedmi spolužáky se rozhodl odjet 20. listopadu 1939. Datum odjezdu byl záměrný, protože se dostávaly výsledky za první čtvrtletí. Jak se blížil čas odjezdu, tak si to útěk někteří spolužáci rozmysleli. Nakonec se útěku účastnili jen Jiří Pavel spolu s Jiřím Sochořem, který byl synem ruského legionáře.

Do školního batohu si připravil browning⁷ s dvěma plnými zásobníky a pět volných nábojů, černý notes, do kterého si zaznamenal železniční stanice, kterými bude projíždět, oblečení a dopis rodičům. V dopise se zmínil o odchodu k československé zahraniční legii, ale cíl cesty nesdělil. Prosil je o odpuštění a otce, aby jeho útěk oznámil četníkům, až bude za hranicemi.⁸ O jeho plánu věděla jen sestra Lenka, která se zavázala slibem, že o jeho cíli nikomu nic neřekne.

Jako každé pondělí ho matka vzbudila ve čtyři hodiny ráno na vlak, aby se mohl dopravit do školy. „Ráno jsme začínali společnou modlitbou a v tento den zněla slova ranní modlitby vroucněji než jindy. Prosil jsem horoucně Boha, aby mi na mé cestě pomáhal a chránil mě.“⁹ Do brašny si přibalil jídlo na celý týden. „Oblékl jsem si pumpky, zimní kabát a tmavěmodrou pompelínovou košili“.¹⁰ Do kapsy od košile uložil pět nábojů a dopis pro rodiče strčil do kapsy od kabátu. Rozloučil se se sestrou. Matka mu udělala křížek na čelo a z domu ho vyprovázela jeho věrný pes Junák. „Ještě jednou jsem se naposledy spěšně ohlédl na rozloučenou za maminkou, která stála na zápraží a provázela mě očima. Pes zůstal tát u branky, smutně se na mě díval, srdce se mi chvělo, ale nemohl jsem jinak než vyrazit za svým cílem.“¹¹

⁵ Podobná ruským vojenským čapkám, které byly povinnou výbavou uniformy. Naši legionáři v Rusku je začali rovněž nosit, avšak na kšilt si připínali trikolóru. Čepice se zalíbila i prezidentu T. G. Masarykovi.

⁶ PAVEL, Jiří a Martin REICHL. *F 2074 vypráví--: vzpomínky příslušníka československé obrněné brigády Jiřího Pavla*. Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2010, 357 s. ISBN 978-80-87378-33-5.

⁷ První model byl vyroben v roce 1920. Tuto zbraň zkonstruoval americký vynálezce A.M. Browning.

⁸ PAVEL, Jiří a Martin REICHL. *F 2074 vypráví--: vzpomínky příslušníka československé obrněné brigády Jiřího Pavla*. Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2010, 357 s. ISBN 978-80-87378-33-5.

⁹ Tamtéž.

¹⁰ Tamtéž.

¹¹ Tamtéž.

1.2 Vyjíždíme!

Cesta začala na stanici Velká Jesenice. Odtud pokračovali do Hradce Králové, Pardubic, České Třebové, Lipníku na Bečvou až do Prostřední Bečvy. Zde přespali ve skladu jednoho z obchodníků nedaleko zastávky. Brzo ráno po snídani se vydali pěšky na cestu na Slovensko směrem na Makov. Ten den hustě sněžilo a přes noc napadlo sněhu po kolena. Cesta vedla lesy, do kopců a z kopců. Žena, která bydlela nedaleko lesa ve staré dřevěnce, je převedla přes hranice a za svou ochotu obdržela 5 Kč. V Makově narazili na skupinu dělníků, kteří jim poradili, aby se vyhnuli železniční stanici. Na stanici byl zaměstnán gardista, který, když se něco nezdálo, zavolal ihned na četnickou stanici, a proto raději šlapali dál. V Čadci nasedli na vlak a pokračovali ve své cestě směrem na Žilinu. Na nástupišti v Žilině na ně čekalo nemilé překvapení. U brány, kterou měli procházet, stáli muži v uniformách. Jiří se štěstím prošel bez povšimnutí, za to jeho kamaráda už si vedli na stanici, protože neměl propustku. On se proto vrátil a následoval je až do stanice a pro jistotu si browning strčil rychle za košili. Když vešel do budovy, okřikl se po něm, co chce. Odpověděl, že šel se svým kamarádem a oba cestují z Protektorátu. „*Následovala osobní prohlídka, při které mě obrátili zády k hlídajícímu a čelem k prohlížejícímu četníku, ruce jsem měl stále nahoře. Četník mě začal prohlížet zespodu, hmatal do mokrých bot, prohmatával pumpky, a když se jeho ruce blížili na můj zadek, vtáhl jsem břicho do sebe, mírně se prohnul, a browning tak i s náboji spadl do nohavic pumpek. Bůh vyslyšel moje horoucí prosby, které jsem během prohlídky potichu pronášel. Na pumpách ale vznikla boule. Četník, který mě prohlížel, začal zkoušet z jaké látky mám kalhoty, málem na vzniklou bouli sáhl, ale vše dobře dopadlo.*“¹² Po prohlídce sebrali oběma doklady a odvedli je do věznice.

V ten samý den obdrželi Pavlovi dopis od Jiřího. Otec ihned po přečtení sedl na kolo a jel všechno oznámit na četnickou okresní stanici. Sloužící nadporučík Kymlička se rozhodl, že hlásit nikam nic nebude. S potěšením řekl otci, že jednou na mě bude otec hrdý, a na rozloučenou mu poklepal na rameno.¹³

V cele pak strávili pár dní spolu s Poláky, kteří také mířili do Maďarska. Po propuštění dostali doklady a spolu s Poláky je vyprovodili k hranicím Slovenska. Dál pokračoval Jiří pouze s Poláky bez svého kamaráda, který se pevně rozhodl jít domů. Domluvili se, že obejdou polské Tatry a potom přes Slovensko do Maďarska. Zvolili si cestu přes Wadowice, protože jeden z Poláků zde měl sestru v klášteře. Po celou dobu šli pěšky a někdy ušli za den až 40 kilometrů. Byli často hladoví, ale kdykoli požádali o nocleh, byli k nim lidé v Polsku vždy přívětiví. Poláci byli vojáci od pěších jednotek. Přesvědčovali Jiřího, aby se své zbraně vzdal. On však pokračoval bez jakékoli odpovědi. Jednou v noci,

¹² PAVEL, Jiří a Martin REICHL. *F 2074 vypráví--: vzpomínky příslušníka československé obrněné brigády Jiřího Pavla*. Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2010, 357 s. ISBN 978-80-87378-33-5.

¹³ Tamtéž.

když tvrdě usnul, mu Poláci zbraň i zásobníky sebrali. Zůstalo mu jen 5 nábojů v kapse od košile. V jedné vesnici, kde se zastavili, aby si udělali pauzu, je zpozoroval německý voják. Odvedl skupinku na celnici k prohlídce. „*Během následující prohlídky náboje Němci nenašli a já jsem si uvědomil své štěstí a později mnohokrát děkoval Pánu Bohu, že jsem o svoji pistoli předchozího dne přišel, neboť najít ji u mě, byl by semnou asi konec.*“¹⁴ Skupinka potom dále pokračovala na Užhorod. Měli štěstí a 4. prosince 1939 je jeden Rusín převedl přes hranice. Na náměstí v Užhorodu bylo veřejné WC. Jiří si potřeboval „odskočit“, a proto všechny své věci nechal Polákům. Když se však vrátil, nenašel nikoho a nic. Vydal se tedy bez svých věcí do Berehova.

1.3 Z věznice do armády

Na hlavní silnici směrem do Berehova ho zastavil maďarský četník a dožadoval se legitimace. Jeho legitimace zřejmě nebyla dostačující, protože Jiřího převezli do vojenského tábora a na druhý den ho bezmilostně zavřeli do cely. 7. prosince 1939 obdržel dopis od neznámého Karla Zajíčka. V dopise bylo uvedeno, že bude brzo propuštěn a také, ať se hlásí u jeho rodičů na níže uvedené adrese. A skutečně se tak stalo. 8. prosince 1939 propustili Jiřího z věznice. V domě rodiny Zajíčků byl srdečně přijat. Byla to velmi vlastenecká rodina a otec Karla Zajíčka podporoval svého syna v tom, aby šel do armády. Jiří zde pobyl týden a čekal na Karla, než si vyřídí své záležitosti, aby mohli společně oba odejít. V mezidobí si vyžebraval peníze na cestu. Podařilo se mu sesbírat 100 pengö. 19. prosince 1939 zahájili společnou cestu. Nasedli na vlak, který mířil do Budapešti. V tomto městě pobývala Karlova teta. U ní se na krátkou dobu odpočinuli.

V Budapešti navštívili francouzské velvyslanectví, kde oba dostali přihlášku k cizinecké legii. Po vyplnění dostali pokyn, aby se ubytovali v domě číslo popisné 3 v ulici Rumbach utca. Dům po dlouhém hledání skutečně našli. Dům byl útočištěm mnoha uprchlíků, které dotovala francouzská vláda. Zde se seznámili s dalšími deseti Čechy. „*Novým spolubydlícím jsme vylíčili naši cestu a od nich jsme se dozvěděli, že oni zde čekají týden, než na ně přijde řada při přechodu hranic. Věděli, že je převede nějaký Žid u Szegedu a odtud se již bude pokračovat dál jistou cestou přes Jugoslávii a potom do Sýrie, kde si nás převezme cizinecká legie.*“¹⁵

30. prosince se Jiří přihlásil mezi pět dobrovolníků, kteří půjdou přes hranice. Bez váhání se zapsal a začal si okamžitě balit věci. S Karlem se musel rozloučit, neboť ten dostal příkaz zůstat v Budapešti. Skupinka dobrovolníků nasedli na rychlík do Szegedu. Jugoslávští vojáci se jich poté ujali a posadili je na vlak směrem na Bělehrad. Do města dorazili na druhý den kolem poledne. „*Odtud jsme šli na adresu,*

¹⁴ PAVEL, Jiří a Martin REICHL. *F 2074 vypráví--: vzpomínky příslušníka československé obrněné brigády Jiřího Pavla*. Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2010, 357 s. ISBN 978-80-87378-33-5.

¹⁵ Tamtéž.

kteřá nám byla dopředu dána. Byl to „Dom slavanských emigrantů“, spravovaný českými Sokoly, ve kterém bylo přechodné shromaždiště českých uprchlíků. Tam jsme se ubytovali.“¹⁶ Vyplnil přihlášku do cizinecké legie, podepsal pětiletý závazek ke službě. Tak se stalo, že 3. ledna 1940 Jiří Pavel vstoupil do francouzské cizinecké legie.

1.4 Z Bělehradu do Francie

Cestovali vlakem a místa byla někdy tak málo, že se střídali v ležení na zemi a na sedadlech. První zastávka byla Skopje. „Vlak na nádraží zastavil ve dvě hodiny v noci, na peróně se ozývalo: „Kde jsou Češi?“ Ženy do okének vlaku podávaly kávu a české buchty.“¹⁷

Pokračovali vlakem do Soluně, kde přespali v útulném hotelu Panteon. Po vyřízení formalit nasedli na vlak a pokračovali do Istanbulu. Přepluli Bospor, zastavili se na pár hodin v Ankaře a zastavili se v odpoledním čase až v Sýrii. Jídlna byla odporně znečištěná. K obědu mužstvo měli skopové s brambory, čočkou nebo hrachem. Důstojníci obědvali v jiných místnostech. Zde dostal Jiří svůj první žold dvacet francouzských franků. Na každý den dostával padesát centimů za den.(poznámka) Odtud pokračovali do Bejrútu. V Bejrútu vypluli lodí Patria přes Středozevní moře do Alexandrie. „Po vyplutí jsem na chvíli dostal mořskou nemoc, ale zle mi, na rozdíl od ostatních, bylo jenom chvíli. Konečně po několika dnech plavby jsme spatřili cíl naší cesty, břehy Francie.“¹⁸

1.5 Výcvik ve Francii

„Hned v Marseille nás zprostili závazku ke vstupu do cizinecké legie a my tak definitivně věděli, že vstoupíme do československé armády.“¹⁹ 2.února 1940 přijeli do Adge. Rozkaz zněl jasně, seřadit se do trojstupu a směřovat chůzí směrem do tábora. Všichni byli postupně ubytováni do dřevěných baráků. Byl to přístřešek o rozměrech 24 x 8 metrů. Každý měl palandu a uprostřed místnosti byli lavice, židle, dvoje kamna a dřevo na topení. Druhý den Jiří podstoupil lékařskou prohlídku a po prohlídce byl přijat do československé armády. Bylo mu přiděleno evidenční číslo F2074²⁰.

Byl přidělen k smíšenému předzvědnému oddílu. Oddíl se skládal ze čtyř eskadron²¹. „První eskadrona byla jezdecká, druhá pomocná, třetí kulometná a čtvrtá motoeskadrona.“²² Zařadili ho do 3. eskadrony, kterou vedl poručík Míšek. Krátce po zařazení byl oddíl převelen z Adge do La Palme.

¹⁶ PAVEL, Jiří a Martin REICHL. *F 2074 vypráví--: vzpomínky příslušníka československé obrněné brigády Jiřího Pavla*. Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2010, 357 s. ISBN 978-80-87378-33-5.

¹⁷ Tamtéž.

¹⁸ Tamtéž.

¹⁹ Tamtéž.

²⁰ Hodnost vojína.

²¹ Jednotka vojenského jezdeckva (na úrovni roty).

Byli ubytováni ve staré kamenné budově, kde spali na zemi ve slavnících. Kuchyň byla až na konci vesnice. Nádobí se vždy umývalo v jedné nádobě, která se rychle naplnila zbytky, proto si Jiří svou misku raději před jídlem přetřel trávou. Vařili se zde převážně české pokrmy až na pár výjimek. „Jednou byla k jídlu konina, když si kůň, na kterém jezdil Tonda Pecen, zlomil nohu.“, vzpomíná Jiří.²³

Obrázek 1: Stravování v La Palme²⁴

Jiří se u oddílu příliš neohřál. Odeslali ho do Rockfordu na kulometný kurz, jemuž velel poručík Hrubec. „Zde jsme cvičili ještě s vzduchem chlazenými kulometry značky Hotchkins z první světové války.“²⁵ Po dvoutýdenním kurzu se vrátil zpět ke svému oddílu. Musel ale dohánět své přátele v jezdeckém výcviku. Jiří se koní bál.

Přidělili mu koně jménem Zvon. S četou si jednou vyjeli na pláž, seřadili se do řady a velitel dával rozkazy. „Vpřed krokem, klus, krátký cval, cval, trysk! Můj kůň to ale vzal napříč pláží a na povely nereagoval. Seděl jsem mu až za krkem a zase si připadal jako v cirkuse.“²⁶

²² PAVEL, Jiří a Martin REICHL. *F 2074 vypráví--: vzpomínky příslušníka československé obrněné brigády Jiřího Pavla*. Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2010, 357 s. ISBN 978-80-87378-33-5.

²³ PAVEL, Jiří a Martin REICHL. *F 2074 vypráví--: vzpomínky příslušníka československé obrněné brigády Jiřího Pavla*. Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2010, 357 s. ISBN 978-80-87378-33-5.

²⁴ PAVEL, Jiří a Martin REICHL. *F 2074 vypráví--: vzpomínky příslušníka československé obrněné brigády Jiřího Pavla*. Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2010, 357 s. ISBN 978-80-87378-33-5

²⁵ PAVEL, Jiří a Martin REICHL. *F 2074 vypráví--: vzpomínky příslušníka československé obrněné brigády Jiřího Pavla*. Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2010, 357 s. ISBN 978-80-87378-33-5.

²⁶ PAVEL, Jiří a Martin REICHL. *F 2074 vypráví--: vzpomínky příslušníka československé obrněné brigády Jiřího Pavla*. Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2010, 357 s. ISBN 978-80-87378-33-5.

Obrázek 2: Jezdecká četa na pláži

1.6 Připravte se do boje!

Když Německo zaútočilo na Holandsko a později i na Francii, byla vyslána jednotka smíšeného předzvědného oddílu k doplnění 1. a 2. pěšího pluku. Na frontu byly poslány oba pluky. Do boje zasáhla pouze 4. četa ze smíšeného předzvědného oddílu. Prohra Francie už byla v nedohlednu, byla to jen otázkou času. Po rozpadu fronty byl vydán příkaz, přesunout se do přístavu Sète.²⁷ „*Cestou, kterou jsme absolvovali v kamionech, jsme se dozvěděli, že se prezidentu Benešovi podařilo sehnat nějaké lodní transporty, které by nás měly svézt pryč z Francie.*“²⁸

Po dvoudenním čekání nastoupili vojáci na luxusní loď Mohamed Ali el-Kebir, která patřila egyptskému králi. Před výjezdem do Anglie udělali třídenní zastávku v Gibraltarském průlivu, aby doplnily zásoby. „*V okolí byly vidět vraky italských lodí, které zde potopili sami Italové. Moře pokrývala vrstva nafty a oleje. Přesto Bohuš Trčka ještě s Frantou Jandou našli odvalu a přes zákaz skočili do moře si zaplavat. Když vylezli po laně zpátky na palubu, měli na těle silnou vrstvu oleje, kterou ze sebe smývali ještě v Cholmondeley, i přesto že jim námořníci půjčovali speciální mýdlo.*“²⁹

²⁷ Přístav leží na jihu Francie

²⁸ PAVEL, Jiří a Martin REICHL. *F 2074 vypráví--: vzpomínky příslušníka československé obrněné brigády Jiřího Pavla*. Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2010, 357 s. ISBN 978-80-87378-33-5.

²⁹ Tamtéž.

2 Anglie

Vojáci byli v dopoledních hodinách dopraveni do anglického Liverpoolu. Byl den 7. července 1940. Všemi byli vítáni. V přístavu na ně čekala typická anglická svačina sendviče a čaj s mlékem. Po velké slávě nastoupili do vlaku. Ten je transportoval nedaleko parku Cholmondoley. V parku byli posléze ubytováni ve stanech. Mimo službu se mohli zúčastnit několika volnočasových aktivit jako například učení angličtiny, fotbal, sbor, volejbal, kuželky, tenis, box, mohli navštěvovat Sokol a mnohé další. Také zde byla malá kaple, kde se sloužili bohoslužby. Daleko za táborem byli tzv. "latríny" a jedna kadibudka pro generály.

2.1 Setkání s prezidentem dr. Edvardem Benešem

Byl 26. červenec 1940. Jiří měl službu dozorčího desátníka roty. Na malou chvíli si šel se svými kamarády zahrát fotbal. V nejlepším se přihlítil pomocník dozorčího a sdělil mu, že má podat hlášení panu prezidentovi. Rychle si očistil obuv i oblečení a spěchal na stanoviště. A opravdu prezident Edvard Beneš za malou chvíli přišel. Jiří nemohl uvěřit svým očím, myslel, že sis z něj dělají jen legraci. Po ohlášení všech funkcionářů útvaru se Jiří postavil do pozoru a podal ukázkové hlášení: „*Pane prezidente, dozorčí desátník vojín Pavel se hlásí ve službě.*“³⁰ S prezidentem se Jiří potkal několikrát později.

Obrázek 3: Jiří Pavel podává hlášení Edvardu Benešovi³¹

³⁰ PAVEL, Jiří a Martin REICHL. *F 2074 vypráví--: vzpomínky příslušníka československé obrněné brigády Jiřího Pavla*. Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2010, 357 s. ISBN 978-80-87378-33-5.

³¹ PAVEL, Jiří a Martin REICHL. *F 2074 vypráví--: vzpomínky příslušníka československé obrněné brigády Jiřího Pavla*. Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2010, 357 s. ISBN 978-80-87378-33-5

27. září 1940 se pobyt v Cholmondeley blížil ke konci. Armáda bude v následujících dnech přesunuta do anglického města Leaming. Několik dní před odchodem vojáci pilně nacvičovali nástup na ceremonii. Při této příležitosti byl vytvořen pomník, jehož autorem byl voják z dělostřeleckého oddílu František Bělský. Na pomník byl vytesán státní znak a stojí v Anglii dodnes.

Obrázek 4: Odhalení pomníku³²

Přípravy k odjezdu vrcholily. Odjezd se konal první říjnový den. Všechno mělo být přemístěno do anglického Leamingu. Do města měla být přesunuta ošetrovna a velitelství. Kulometná rota byla vzdálená od Leamingu osm mil v malém městečku Kinteon, ve které působil sám Jiří Pavel.

Autodůstojník poručík Horák rozhodl, že se Jiří stane řidičem nákladního auta. Stal se jim, bez toho aniž by absolvoval autoškolu. Předtím měl zkušenosti jen s řízením osobního auta, které ho nechal řídit jeho otec. Nicméně poručík hledal někoho, kdo umí řídit a doposud neboural. Ovšem pravda byla opakem a opak byl pravdou. „*Dělal jsem při jízdě hlouposti, držel volant jenom nohama, aby ostatní viděli, jaký jsem výborný řidič*“³³ Za jízdy do něj četař šťouchl zaměřovací tyčí od kulometu, aby řídil podle předpisů. On však spustil ruce a dal najevo, že už auto neřídí vůbec. V ten moment se auto začalo náhle

³² PAVEL, Jiří a Martin REICHL. *F 2074 vypráví--: vzpomínky příslušníka československé obrněné brigády Jiřího Pavla*. Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2010, 357 s. ISBN 978-80-87378-33-5

³³ PAVEL, Jiří a Martin REICHL. *F 2074 vypráví--: vzpomínky příslušníka československé obrněné brigády Jiřího Pavla*. Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2010, 357 s. ISBN 978-80-87378-33-5.

stáčet do příkopu. Jiří na poslední chvíli se chopil volantu a strhl nákladní auto zase zpět na silnici. Jeho spolusedící poručík Opálka raději nic neříkal. Později 8. března 1941 složil vojenskou řidičskou zkoušku.

2.2 Kinteon

Krátce po příjezdu 28. října 1940 si připomínali státní svátek vzniku Československa. Při této příležitosti byly udělovány povýšení. Jiří byl povýšen na hodnost svobodníka. Později v roce 1942 7. března byl povýšen do hodnosti desátníka. V následujících dnech pokračoval výcvik. Jezdili každé ráno na střelnici do nedalekého města Warwick. Zde se na střelnicích se učili zacházet s těžkými kulomety.

Nikdo z Angličanů se v té době vojenské povinnosti nevyhýbal dokonce ani práci pro vojenské potřeby. Ve dnech 14.-15. listopadu 1940 bylo bombardováno nedaleké město Coventry. Bombardování si vyžádalo mnoha obětí a bylo zničeno mnoho domů v centru města. Jedna z bomb dopadla na dům naproti radnici a vytvořila tak silnou tlakovou vlnu, že se posunula socha královny Viktorie na náměstí. Socha je posunuta dodnes. V prosinci byla bombardována města v okolí Kinteonu. Několikrát již v řadě byla zničena továrna Lockheed, kde se vyráběly díly ke stíhačkám Spitfire a k nákladním vojenským autům. Angličané proto museli urychleně vystavět ve Warwicku nové letiště, kde pak byli připraveny pro tři stíhačky.

Obrázek 5: Rozbombardované Coventry nedaleko Kinteon³⁴

2.3 Zdravotní problémy

Jiří měl opakované problémy s vředy. Jednou se mu udělaly na ruce. Sám si je vypíchl. Z vředů vyteklo mnoho hnisu a krve, ale na ošetřovnu nešel. O rok později se mu vředy vrátily, ale tentokrát se mu objevily na kolenu. Koleno mu po několika dnech napuchlo. Ošetřující lékař MUDr. Novák s tím nic neudělal a po týdnu, kdy Jiří už nemohl dát nohy k sobě, ho poslal na ambulanci. Na chirurgickém

³⁴ PAVEL, Jiří a Martin REICHL. *F 2074 vypráví--: vzpomínky příslušníka československé obrněné brigády Jiřího Pavla*. Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2010, 357 s. ISBN 978-80-87378-33-5

oddělení mu zabodli nůžky přímo do postiženého místa bez umrtvení. Celou akci poté zopakovali několikrát.

V Parku Cholmondeley nikdo ve stanu neměl hřeben pouze Jiří a proto jej používali všichni ve stanu. Jak se později ukázalo, tak vši si sebou Jiří přivezl právě odtud. Jako polštář používal svou oblíbenou pompelínovou košili, kterou mu koupili rodiče. Byla zamořena vši, a proto ji musel spálit. Vlasy si umyl v potoce, avšak mělo to jen krátkodobý účinek. Robert Stolařík, jeho spolubydlící, ohlásil, že Jiří má problémy s vešmi. Dům musel být důkladně vydezinfikován.

Byl podzim roku 1941. Jiří obdivoval nadporučíka Kuncla, při jízdě na koni spolu se svými přáteli. Jeden z kamarádů zavolal na mladou dívku, které si Jiří zprvu ani nevšimnul. Jmenovala se Beatrice Vivien May Abraham. Utahovali si z ní, že je ještě dítě. Ona však se vši hrdoostí oponovala. Jiří si s ní domluvil schůzku na druhý den večer, sraz měli u pole. Ona byla přesná jako hodinky a trpělivě vyčkávala na něj už několik minut předem na smluveném místě. Betty tvrdila, že jí je sedmnáct a pokaždé když se ji zeptal, tak si trvala na svém. Měl k tomu své důvody. Po první schůzce ji doprovodil domů. Jejich nájemník se ho zeptal, jestli vím, kolik jí je, řekl že ji ještě nebylo ani patnáct. Betty hned na druhý den přinesla svůj rodný list, na kterém byl rok narození 1926, a žádala Jiřího o to, aby s ní začal chodit.

2.4 Paravýcvik

Brzo ráno dne 4. července 1942 byl vyslán Jiří spolu s dalšími devatenácti účastníky do Manchesteru. První fáze kurzu byla kondice. Po zvýšení fyzické zdatnosti následovali skoky z trenažerů a maket letadel do písku. Také trénovali noční seskoky z menší výšky, dopady do vody a skákali z věže, které byla 38m vysoká. Vždy se vyskakovalo z otvoru zespod letadla a nikdy ne ze dveří. Pravidlem bylo zakončit přistání kotoulem se skrčenými koleny. Výstroj, kterou používali během kurzu byla velmi opotřebovaná a mnohdy byli jištěni pouze jednou karabinou a pásem. Sám Jiří byl udiven, že se mu nic nestalo. Na letišti byli obeznámeni, jak se balí padáky a poté si to i sami vyzkoušeli. 31. července absolvoval Jiří první seskok. Gondole parašutisty vynesla do výšky 400 m nadzemí. První seskok byl úspěšný a Jiří dopadl na zem přímo na pařezy a zapomněl na předepsaný kotoul. Po pátém seskoku se Jiří zranil, když dopadl špatně na nohu. Se zaťatými zuby poté absolvoval další seskoky. Lidé, kteří byli raněni nebo opilý se okamžitě vylučovali. Byl šťastný, když ho přijali do kurzu, proto se nechtěl jen tak vzdát a kurz úspěšně dokončit. Během kurzu došlo bohužel k několika tragédiím. Několik desítek lidí přišlo o život při paravýcviku, protože se jim neotevřel padák nebo se otevřel jen částečně.

Obrázek 6: Jiří Pavel po absolvování paravýcviku³⁵

2.5 Speciální parašutistický výcvik

Před odjezdem byl Jiří na lékařské prohlídce, kde dostal schválení k odjezdu. Kurzu se zúčastnilo celkem 20 lidí. 14. února 1943 skupinka nasedla do vlaku směrem na Londýn. Odtud přesedli na noční vlak do Glasgow a pak do Fort William a odtud pak do západní části Skotska. Byli ubytováni v domě. Stravování bylo plně zajištěno. Nikdy netrpěli hladu ba naopak. Jiří dostal přidělenou postel přímo pod oknem, ze kterého celou noc táhlo. Během výcviku záměrně netopili, aby vyzkoušeli jejich odolnost. Před vstupem do kurzu měli ještě možnost někteří odstoupit z kurzu. Čtyři skotští instruktoři nastínili plán kurzu a skutečně dva lidé z kurzu vystoupili. Druhý den podepisovali listy, jaké jsou jejich povinnosti k vlasti a také pokud padnout do zajetí, tak ukončí svůj život.

Každý den začínal přespolním během, které byli někdy zařazovány do programu i přes den. Týden co týden trénovali přemístění z místa určeným terénem. Při jednom z přemístování si Jiří poranil kotník, který mu později natekl. On však nic nepřiznal. Programy byly na několik dní předem důkladně vypracovány. Velký důraz byl kladen na obratnost. Hoši lezli úzkými trubkami, kde se doslova plazili po centimetrech, šplhali po laně, které bylo uvázané vysoko v korunách stromů a mnohdy i nad vodou. Včetně výcviku byla i střelba pistolí. Při úvodní hodině vyzval instruktor Jiřího, aby se pokusil v běhu s pistolí dvakrát trefit do terče, který se odněkud objeví. On se rozběhl a utíkal směrem ke skupince a

³⁵ PAVEL, Jiří a Martin REICHL. *F 2074 vypráví--: vzpomínky příslušníka československé obrněné brigády Jiřího Pavla*. Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2010, 357 s. ISBN 978-80-87378-33-5

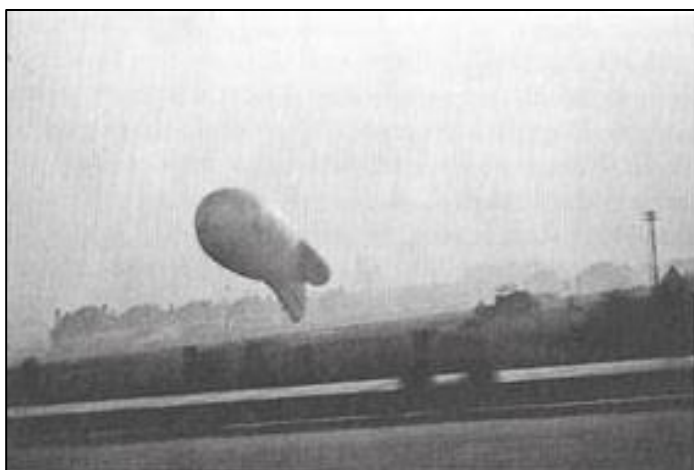

Obrázek 7: Výcvikové středisko ve Skotsku³⁶

dvakrát vystřelil. Kapitán vysvětloval skupince, že takovýmto způsobem se určitě střílet nemá, když tu od terčů volali, že terč byl dvakrát zasažen. On jenom mávl rukou a ukončil výklad. Trénovali i hod s ostrými granáty dvojího typu. Útočné granáty dělaly jen rámus, jak tvrdí sám Jiří a obranné dokázali zneškodnit spoustu objektů v okolí. Mnohokrát se učili tichému zabíjení. Jak správně zasáhnout nepřítele a kde má slabá místa. Důležité bylo zasáhnout protivníka nožem a vyřídít vše na jeden řez, aby nebyla potřeba zasahovat znovu. Byli vedeni k zásahům do zad v oblasti ledvin, protože nervy byli nejzranitelnější. Specialitou bylo roztahování prstů na ruce. Úkolem bylo roztáhnout prst do takové míry, aby se spojnice přetrhla a oponent nebyl schopen vzít do ruky nůž či pistoli. Hodiny radiového spojení probíhali několikrát do týdne. Důležitou dovedností byla i orientace v mapě. Vojáci se museli umět za jakýchkoliv podmínek umět zorientovat. Většinou je vyvezli na neznámé místo a odtud se museli v předepsanou dobu hlásit u kapitána. Značnou míru pozornosti věnovali práci s trhavinami. Jaké množství trhaviny stačí na zneškodnění mostu, kam ji umístit, výpočet délky zápalnice, jaké látky se mohou míchat a které nikoli a jak vyrobit improvizovanou trhavinu. Součástí práce s trhavinami byli noční akce. Úkolem většinou bývalo vyhodit do vzduchu vlak jedoucí z bodu A do bodu B. Řízení lokomotivy bylo také součástí plánu. V rámci psychologie je učili, jakým způsobem mají ukončit svůj život v případě zajetí. Do každé akce měli mít kapsli cyankáli, kterou by zkonsumovali a poté by se střílili pistoli do spánku, aby gestapo vědělo, kdo před nimi stojí. Během posledních dnů kurzu byl uspořádán běh na sedm kilometrů. Jiří celý závod měl náskok i přes jeho zraněný kotník. Avšak v posledních kilometrech se bolesti kotníku zvětšovaly a proto skončil až na místě bramborovém. V poslední den byli všichni účastníci pozváni skotským velitelem do stanice na malé občerstvení. Schůze byla zakončena několika skotskými písněmi.

³⁶ PAVEL, Jiří a Martin REICHL. *F 2074 vypráví--: vzpomínky příslušníka československé obrněné brigády Jiřího Pavla*. Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2010, 357 s. ISBN 978-80-87378-33-5

Na letišti v Ringway si zopakovali všechno, co se doposud naučili. Jiří skákal vždy první a hned jako druhý byl kamarád Karel Bimboci. Instruktoři je nazývali "Lucky Czech para"³⁷. Jiří byl přesvědčen, že po ukončení paravýcviku odjedou na ministerstvo národní obrany. Zde by je přidělili do paraskupiny a přidělili úkol. Opak byl pravdou. Bylo jim oznámeno, že po atentátu mají přednost lidé, kteří se již připravují. Budou vráceni ke svým původním jednotkám a zde budou čekat na svůj úkol.

Obrázek 8: Z podobného balónu skákal Jiří v roce 1942³⁸

³⁷ PAVEL, Jiří a Martin REICHL. *F 2074 vypráví--: vzpomínky příslušníka československé obrněné brigády Jiřího Pavla*. Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2010, 357 s. ISBN 978-80-87378-33-5.

³⁸ PAVEL, Jiří a Martin REICHL. *F 2074 vypráví--: vzpomínky příslušníka československé obrněné brigády Jiřího Pavla*. Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2010, 357 s. ISBN 978-80-87378-33-5

3 Znovu ve Francii

3.1 Před odjezdem do Francie

Jiří se v polovině února 1943 vrátil ke kulometné rotě. Mezitím byla rota přemístěna do města Dovercourt. Pilně pokračoval v kulometném výcviku, který měl tehdy na starosti poručík Renčín. S blížícím se koncem července roku 1943 se přestěhovala rota do tábora Wiwenhoe. Zde jim bylo oznámeno, že bude brigáda přeměněna na tankovou.(citace) Postupem času se začala utvářet Československá obrněná brigáda a všechny původní brigády byli zrušeny. Jiří byl přidělen spolu s kamarádem Bimbocim k brigádní štábní rotě, kde měli stále čekat na svůj úkol. Tato jednotka se později 1943 v září přesunula do města Northampton. Zde zahájili intenzivní tankový výcvik. Cvičili s tanky typu Crusiader. Cvičení ho velmi bavilo. V listopadu 1943 měl přivést zbrusu nový tank Cromwell spolu s nadporučíkem Karlem Černíkem pro brigádu. "Cromwell byl nádherný, velmi silný osmadvacetitunový tank vybavený 75mm kanónem a dvěma těžkými kulometry typu Besa, jeden uložený v korbě tanku a druhý v jeho věži, doplněné čtyřmi bedýnkami nábojů."³⁹ V prosinci se organizovali tankové posádky. Jiří měl být velitelem 3. čety. Tuto pozici však odmítnul a na jeho místo nastoupil jeho kamarád Bimboci. V jarních měsících došlo ke kompletní výměně starších tanků za Cromwell. Výcviky mohly být o to kvalitnější. Každý den se zdokonalovali ve střelbě. Umět zasáhnout tank do slabého místa pod věž nebylo nic jednoduchého a taky to byla jediná možnost jak zničit německý tank Tiger. Cvičení také zahrnovalo jízdu ve vodě, řidičské cvičení a mnoho dalších.

Dne 31. srpna 1944 se tanky a všechna výzbroj naložila na čluny a vojáci byli ubytováni na lodi přímo v podpalubí jen Jiřího kamarád Mirek Novotný, spal na palubě. Vylodili se hned na druhý den. Celý tento proces byl velmi rychlý neboť v přístavu bylo všude spoustu materiálů a německých zajatců, kteří měli být urychleně odesláni do zajateckého tábora v Anglii. Všichni se rychle přesunuli na nedalekou louku, kde čekali na zbytek roty. Ostatním to trvalo o něco déle díky nepříznivému počasí. Na zbytek roty čekali 2 dny. 7 října dorazili a byli ubytováni ve městě Wormouth.

3.2 28. říjen 1944

Den před útokem se jednotka přemístila na určené pozice do vesnice Ghyvelde, kde se přesпали v opuštěných německých bunkrech. Cílem bylo zničit farmu ve, které ukrývali Němci protiletadlový kanon. Pomocí něhož sestřelovali anglické i jejich letadla. Útok měl probíhat ve třech směrech. Jiřího rotě připadl úkol celou akci podporovat palbou. Útok od moře měla na starost motoprapor. Skupina pod vedením nadporučíka Petráka měla za úkol obejít a obsadit farmu. "Na dalších úsecích měl útočit

³⁹ PAVEL, Jiří a Martin REICHL. *F 2074 vypráví--: vzpomínky příslušníka československé obrněné brigády Jiřího Pavla*. Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2010, 357 s. ISBN 978-80-87378-33-5.

motorizovaný předzvědný oddíl spolu se záložní tankovou rotou a roty 2. tankového praporu spolu s francouzskými jednotkami.⁴⁰ Před začátkem útoku vletělo několik britských letadel na farmu. Všechno vypuklo okolo deváté hodiny. Celá akce byla úspěšná, vyžádala si minimální počet obětí. Farma byla dobyta a německý kánon zničen. Němci potom sami nakonec ustoupili. Zbylo několik set německých zajatců. Ještě ten samý den v Belgii byli pohřbeni všichni padlí vojáci.

3.3 Dunkerque

Od doby porážení začali Němci svá obranná postavení zlepšovat. Zvláště kladli důraz na minová pole. 2. listopadu 1944 se sešli zástupci brigádnického štábu na velitelství a rozhodli tak o novém útoku. Útok se uskutečnil 5. listopadu 1944 v dopoledních hodinách. Zahájení provedla britská letadla, která útočila na německé pozice. Vzápětí po leteckých sériích se začalo s dělostřelbou. Následně se zapojily i tanky. Následně jich bylo hodně zničeno na minovém poli a jen málokterý z tanků projel. Jiřímu se tou dobou opakovaně objevily vředy. Ale ani to ho nezastavilo, a bojů se zúčastnil. Po celou dobu bitvy vředy uchovával v teple pod šálou.

Druhý den bitvy bylo počasí velmi mlhavé. Přes noc silně pršelo a terén byl vlhký. Všechny tanky se sjeli za jedním domem v brzkých ranních hodinách. Němci je zpozorovali na nic, však už nečekali a začali je ostřelovat. Tradiční britské letadlové představení zahájilo ofenzivu. Mezitím zajeli tanky do pozic. Tanky měly rozdělené úseky, kde budou působit. Kapitán Vaníček pojmenoval tanky volacími kódy. Jiřího tank se jmenoval Cyril 3. Nikdo z nich však nevěděl, že je před nimi minové pole. Tanky vyjely v řadě za sebou vzdálené od sebe deset metrů. Kapitán vydal rozkaz, aby vyrazil první tank Cyril 1. Ten po pár metrech najel na minu a výbuch přetrhl pás tanku, čímž zůstal stát nehybně na svém místě. Stejným způsobem zůstal stát i Cyril 2. Jiří se okamžitě spojil s velitelem roty. Vysvětlil mu, že se před nimi nachází minové pole tanky Cyril 1 a Cyril 2 jsou poškozeny. Kapitán Vaníček byl překvapen, protože mu nikdo nic nehlásil a díky mlze nebylo nic vidět. Jiří s tankem zůstali stát a o miny se postarali ženisté⁴¹. Mezitím na bojišti pokračovala nikdy nekončící palba. Jiří náhodou zpozoroval, kdy zastřelili velitele pěšího družstva Jana Maixnera, který se chystal chopit kulometu. Rána, jež ho zasáhla, musela vyletět z nedalekého stohu ne odjinud, pomyslel si Jiří. Ač neměl pravomoc zavelet, aby se střílelo do stohu. V plamenech se objevila maskovaná dřevěná kostra v níž byl ukrytý zákop. Nadporučík Kavale vyslal svou posádku, aby vyprostila druhý poškozený tank. Cyril 3 měl za úkol dostat pryč první tank. Jiří přijel a nadporučík Culka přivázal lano k druhému tanku. Avšak tank sjel z pásu a začal se víc bořit do mokré půdy. Následovala velká exploze, která utrhla věž tanku a vyhodila do

⁴⁰ PAVEL, Jiří a Martin REICHL. *F 2074 vypráví--: vzpomínky příslušníka československé obrněné brigády Jiřího Pavla*. Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2010, 357 s. ISBN 978-80-87378-33-5.

⁴¹ Voják, který je součástí pravidelné armády. Ženista se nezúčastňuje bojů, ale plní zvláštní úkoly za pomoci ženijní techniky. Zajišťují například stavby nebo prostředky, které podporují bojující vojáky.

vzduchu vojína Vaška Pejškara. Jiří měl celou akci jako na plátně v kině. Na Vaškovi hořela uniforma a ostatní na něj házeli bláto. Vaška zanedlouho odvezla sanitka a 9. listopadu později zemřel. Celá vyprošťovací skupinka byla silně popálena. Maixnerovo tělo, které leželo opodál, bylo v důsledku popálení k nepoznání. Upadla mu ruka a na zádech měl vytržený kus masa o velikosti jako dlaň. Jejich útok byl neúspěšný a způsobil jednotkám mnoho ztrát.

3.4 Svatba

Jiří se oženil s Betty v katolickém kostele v Kinetonu dne 10. února 1945. Za svědka šel Jiřímu kamarád Jan Drbal a nevěstě svědčil její otec. Po obřadu bylo malé občerstvení u Bettyných rodičů. Vzhledem k válečné situaci se podávaly jen sendviče, pivo a whiskey. 25. listopadu 1944 se narodil jeho prvorozený syn Jiří.

4 Konec války. Jede se domů!

8. května 1945 jim bylo oznámeno příměří. Němci začali na znamení střílet osvětlovací rakety. Oni se začali radovat spolu s nimi a stříleli se vším, co bylo k mání. 9. května 1945 podepsal Fridrich Frieseus velitel přístavu v Dunkerque kapitulaci.

4.1 Nový začátek

Po válce se Jiří vrátil zpět do Československa, aby si dodělal maturitu na škole v Brně spolu se svým kamarádem Mirkem Novotným. Jiří přes školní rok bydlel u příbuzných Mirka. Velká většina spolužáků byla z Podkarpatské Rusi. Jiří byl spokojen se školou, kterou si vybral. Ve školním roce měla přijet jeho manželka s dítětem z Anglie, proto se z výuky musel uvolnit. Čekal na Betty celý týden na letišti. Musel přespávat u svého strýce v Zelenči, odkud poté brzo ráno vyjel tramvají na poslední zastávku a potom šlapal hodinu pěšky po svých. On se však musel vrátit zpět do Brna a proto Betty a malého Jirku musel 22. listopadu vyzvednout jeho otec. Sám nevěděl, jak celá akce proběhla. Otec neuměl anglicky a ona česky. Manželka i s jeho synem byli ubytováni u jeho rodičů v Říkově, kam se později Jiří v nejbližší době dostavil. Betty se skvěle adaptovala na nové prostředí, naučila se rychle mluvit česky a skvěle vařit⁴². Po zabezpečení rodiny se Jiří věnoval pilně studiu. Matematika nebyla zrovna jeho silnou stránkou, ale i přesto zkoušky z maturity úspěšně složil dne 20. června 1946.

Obrázek 9: Na obrázku jsou rodiče Jiřího Pavla spolu se svými vnoučaty⁴³

⁴² Betty před příjezdem do Československa neuměla vůbec vařit.

⁴³ Fotku mi poskytl syn Slavomil.

Hledání práce v komunistické době bylo pro vojáka velmi nesnadné. Vyzkoušel mnoho profesí, některé byly málo placené a nemohl tak uživit svou rodinu. Pro každou práci byl ale nadšen a pracoval s chutí. Dostali i několik nabídek aby se vrátil zpět k vojenské službě. On však odmítnul. Za necelý měsíc se mu narodil syn Slavomil, a to 14. července 1947.

4.2 Po uši namočení

Psal se rok 1951, když se Jiří vracel z práce do Říkova, protože chtěl vyzvednout svoji manželku a děti z návštěvy. Všechny je našel v jejich sadu, který sousedil se sadem pana Dvořáka. Jiří dostal od pana Dvořáka přátelský pokyn, aby se dostavil na louku. Svěřil se mu, co se stalo na setkání v hostinci "U Ruferů". V hospodě se diskuze prolínala všemi tématy, avšak nejvíc se zdrželi při politice. V tom přišel neznámý muž, který celou diskuzi sledoval opodál. Sám se potom zapojil do diskuze a svěřil se ostatním, že před nedávnem zabil četníka. Pravda vyšla najevo. Týden poté našli mrtvého četníka poblíž silnice. Soused požádal Jiřího, zda by ho nedoprovodil na další schůzi do hospody. On odmítl. Všechno co mu vyprávěl, se mu zdálo velmi podivné. Proč by člověk jel přes půl republiky zabít jednoho četníka a schovávat se poblíž v místě činu, pomyslel si, proto ho raději varoval. Pan Dvořák nedbal varování a hned po jejich rozhovoru odvedl onoho pachatele do říkovské sokolovny, kde se několik dní ukrýval. Po celou dobu dělal pan Dvořák, jako by se nic nestalo, když tu ho jednou oslovil jeho blízký přítel pan Rubeš, že tajná policie na něj chystá tajný zátah. Pan Dvořák vlastnil pistoli, kterou sebral u kapličky v roce 1945, kde zbraně byly odhazovány Němci. On na nic nečekal a ve spěchu ji pověsil Pavlům na hrušku. Když se to dozvěděla paní Pavlová a poprosila pana Dvořáka, ať si to hezky rychle odnese. Namísto toho ji zakopal za jejich chlévem. Pan Dvořák byl uvězněn za pomoc při útěku za hranice jednomu z občanů, našli u něj seznam dárců, na kterém byl i otec Jiřího, který ale nebyl stíhán, neboť přispěl pouhými 100 Kčs. Pan Dvořák byl následně mučen a vyzradil mnoho dalších lidí, kteří byli později uvězněni. Komunistická tajná policie šla na domovní prohlídku k Pavlovým najisto. Vykopali pistol zpoza chléva a Jiřího rodiče byli zatčeni. Jiří o tomto incidentu ostatně nevěděl, neboť byl v jaroměřské nemocnici na operaci. O celém incidentu se dozvěděl od své sestry. Oba se rozhodli sehnat obhájce, kterého nakonec našli v Praze na Malostranském náměstí. Jmenovala se JUDr. Ludmila Turečková. Paní Turečková si proseděla celý soud, inkasovala 5 000 Kč a řekla, že má paní Pavlová slušně vychované děti. Podali si odvolání k Nejvyššímu soudu v Praze. Jiří radil své matce, aby vše zapřel, ale ona vše na radu advokáta přiznala. Jeho matka dostala 2 roky a otec 18 měsíců. Matka byla v roce 1952 propuštěna na amnestii. Otec si odpykával celý trest na Pankráci. Betty 14. dubna 1951 porodila nejmladšího syna Josefa.

4.3 Začínáme zase od začátku

10. května 1969 odletěl Jiří s Betty a synem Josefem navštívit manželčina nemocného otce do Anglie. Oba starší synové na ně již čekali v Anglii. Rodina Pavlova si chtěla prodloužit pobyt v Anglii. JZD v Zájездě to schválilo, ale nepřešlo to přes zastupitelský úřad v Londýně. Vyzvali je, aby se vrátili co nejdříve, jinak je čeká postih. Oni se rozhodli zůstat. Přišli o nový automobil Škoda 1000 a jejich dům v Zájездě. Dům byl nakonec prodán pod cenou 30 000 Kčs Aloisi Wilhelmovi. Po několika letech se synové Miroslav a Jirka rozhodli odjet zpátky do Československa. Rodina pobývala u manželčina otce ve Warwicku na Emsertt Road 69. Betty si našla práci v místní kuchyni. Jiří si po několika měsících sehnal práci ve strojní dílně. Práce to byla vysilující. Vyráběli těžké traktorové díly. V této firmě setrval Jiří až do důchodu, kdy odešel v 65 letech a manželka vzápětí o rok později. Požádal o milost prezidenta Husáka a po zaplacení 240 liber za maturitu mu byl vystaven československý pas. Od roku 1975 začali Pavlovi jezdit do Československa na čtrnáctidenní návštěvu. O čtrnáct let později začali uvažovat, že by se vrátili zpět do Československa. Pozemky od JZD dostali snadno. O svůj dům se museli soudit. Soud nakonec navrhl, že by mohl dostat jako odškodné 140 000 korun. Majitel domu mu nabízel kupní cenu ve výši 1 milión korun, ale to bylo příliš. Majitel o pár let později zemřel a dům zdědil jeho synovec, který ho prodal Jiřímu za 400 000 korun.

4.4 Současnost

Dnes Jiří Pavel bydlí v domově pro seniory ve svých necelých 94 letech. Není schopen bez asistence fungovat, protože špatně vidí. Na svůj věk ale velmi dobře komunikuje. V okruhu blízkých, kteří jej chodí pravidelně navštěvovat do Domova důchodců v České Skalici, vévodí jeho synové se svými rodinami. Mezi občasné návštěvy patří i historičtí nadšenci, kteří se s oblibou rádi vracejí.

Závěr

Ukázalo se, že československé zahraniční jednotky byly dobrými spojenci Francie a Anglie, ačkoli jich nebylo příliš mnoho. Hrdě a s velkým nasazením bojovali proti německým nacistům. Pomyšlení, že by nacisté dále zabírali jejich území je hnala dopředu jako motor. Člověk by očekával, že po všem co prožili ve válce, budou náležitě oceněni, avšak ničeho podobného se nedočkali. Navíc byli pronásledováni ze strany komunistů. Nadějeplné období nastalo pro veterány, kteří přečkaly komunistické období až po roce 1989. Jen šest veteránů bylo v roce 2011 oceněno za boj. Mezi ně patřili Rudolf Čapek, Josef Novák, Hugo Mellion, Bernard Peters, Zbyšek Pemberton-Nečas a nám známý Jiří Pavel.⁴⁴ Podle zpráv z minulého roku žije 921 hrdinů z války v České Republice.⁴⁵ Myslím, že každý z nich si zaslouží velké díky za všechno, co pro naši vlast podstoupili. Děkujeme za svobodu, kterou máme.

⁴⁴Army.cz [online]. [cit. 2016-03-20]. Dostupné z: <http://www.mocr.army.cz/informacni-servis/zpravodajstvi/slov-nejvyssiho-uznani-se-dostalo-veteranum-2--svetove-valky-56037/>

⁴⁵ *Aktuálně.cz* [online]. [cit. 2016-03-20]. Dostupné z: <http://zpravy.aktualne.cz/domaci/zije-uz-jen-921-hrdinu-boju-proti-nacismu/r~0f551ce2ddc911e488b0002590604f2e/>

Seznam použité literatury a pramenů

PAVEL, Jiří a Martin REICHL. *F 2074 vypráví--: vzpomínky příslušníka československé obrněné brigády Jiřího Pavla*. Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2010, 357 s. ISBN 978-80-87378-33-5.

MÜHLSTEIN, Ludvík. *Historie České Skalice: Raný kapitalismus. Česká Skalice. Ruce vzhůru*. 2009.

Slovník online. *Slovník online* [online]. [cit. 2016-03-08]. Dostupné z: <https://www.online-slovník.cz/slovník-cizích-slov/eskadrona>

Tip Senior [online]. [cit. 2016-03-08]. Dostupné z: http://www.seniortip.cz/?module=article&id_article=2778

Seznam příloh:

Příloha 1: Signované dokumenty z archivu Jiřího Pavla (1. část)

Příloha 2: Signované dokumenty z archivu Jiřího Pavla (2. část)

Příloha 3: Signované dokumenty z archivu Jiřího Pavla (3. část)

Příloha 4: Dopis Jiřího Pavla z roku 2004 (1. část)

Příloha 5: Dopis Jiřího Pavla z roku 2004 (2. část)

Příloha 6: Audionahrávky rozhovorů Jiřího Pavla s autorkou práce (přiložené CD)

Příloha 1: Signované dokumenty z archivu Jiřího Pavla (1. část)

pplk. Jiří Pavel

příslušník Československé samostatné obrněné brigády ve Velké Británii,

velitel tanku Cromwell a účastník bojů u Dunkerque

Příloha 3: Signované dokumenty z archivu Jiřího Pavla (3. část)

pplk. Jiří Pavel
prodělal paravýcvik ve Velké Británii

Příloha 4: Dopis Jiřího Pavla z roku 2004 (1. část)

Leamington Spa 5.8.2004.

Vážený pane doktore,
předem přijmete můj pozdrav z Leamingtonu Spa.
Právě jsem dočetl Vami napsanou-velmi poutající knihu "ESCAPE TO ENGLAND" která mne vzpomínkami vrátila do doby našeho společného putování a prožitou anabasi ve Francii a později v Anglii. Opravdu, pro mne to byl velký zážitek na dlouhou dobu. Líbí se občas vracím ve svých vzpomínkách do toho mého putování, ale v té Váš knize je vše uřádkováno s takovou přesností a citem jako nikde jinde-teprve při jejím čtení si všechno znovu uvědomuji a znovu to prožívám. Když jsem se znovu vracel, abych se v myšlenkách účastnil. Přijmete prosím tímto můj dík za Váš práci.

Je-li jme se v transportu z Beirradu-bylo nás 20 členů:

Vedoucím byl určen kpt. Taggeci-Mocek Jar.-Polacn Mir.-Holesovský Jan.-Gaisler Pr.-Florian Oto-Macnacek Karel-Kudrna Jan-Krivda Jan-Loutnan J. Prochavlicek-Jenk Jar.-Caganek Rud.-Ekert Jan-Krigler Lad.-Darvir R. -ruska R.-Jilek Jos.-Pavel J.

teď mi tito zůstali v hlavě doposud. Ve Skoplji nás čekali naše krajané s buentama a kavou, každý dostal malý kufřík s propčetama a kus speku /25x5 cm/ na ten spek jsem později chytal krysy v D.I.M. Kampu v Beirutu. Jste v jednom zastavení vlaku na nás krajané čekali, ale ja si na jmeno nevzpomenu. V Soluni jsme spali v hotelu PANTON-ja s prof. Havlickem. Prošli jsme kus pobřeží a ja se take poprvé ocitnul u more. Nekdo tam pronesl slova-Dolun, tezka vina, lehke zeny- vino bylo, zeny ne. V Carirade jsme se rozloučili s vedoucím kpt. Taggecem, uz pri ceste jste se mu s jendou venovali a kurirovali jej-navrhovali jste luzko. Ujal se jej nekdo ze zastupitel. uradu-zruseno. Do tamejsino cnamu nas nepustili ac jsme se uz zouvali-byla uzaverecna hodina. Ale po-mi zustalo v pameti, tim neporadkem v jidelne kam nas vedli k obedu. Ve vlaku prodaval Arab pomerance-s tim listeckem byly drazsi. Tou cestou jsme byli utraceni a tak jsme se stridali ve spani na sedadlech-lavici po dvou hodinach. Vim, ze mne nemonli probuditi, nemonl jsem se vzpamatova tak mne Florian-malo setrny m spůsobem ke zbuzeni primel. Beirut-D.I.M. camp na tom kopci, kteremu vedl minaret. Na tu rvacku prvni den vzpomínám, i

*Justifikace jsem v té době měl na sobě, a
v té době jsem byl v Beirutu, a
v té době jsem byl v Beirutu, a
v té době jsem byl v Beirutu, a*

Příloha 5: Dopis Jiřího Pavla z roku 2004 (2. část)

na ty krysy. Onodil jsem-jako nejmladsi-nakupovati dolu banany ,nekdy
jich bylo tolik,ze jsem to tezko pobral.Tu jsme obnovovali petildy za-
vazek cizinecke legii.Bednar nas tam v tom polednim slunvy pronanel po
silnici,ze jsme dobre nespivali. Lod Patria-nase skupina se zvetsila o
prichozi dustojniky.Spali jsme na chodbe a stale se ucili-dle rozkazu
pana plukovníka-francouzskou hymnu,zpivala se nekolikrate denne-k omrzen
Marseilles,Agde-tam uz nas mel na povel kap.Matl. SPO Lapalme-treti ceta
por.V.Misek.Poslal mne do RoquefortuOkurs tezkych kulometu po.Lrubez.
Poddust.skola-ucitele:por.Strankmiler,Koravec-Kotiara-Datana. Ten kun
kteremu jsme se vsichni vyhnbali by urcen sv.Balasovi a jmenoval se ryz
-Take jednou jsem jej vedl na plac,ale po ceste jsem uprosil Prantu
Waislera,aby mne zachranil od jizdy-nebyl jsem jistym ani dobrym jezdec
chodil jsem po rozkazu na praci do vinic za 5 fr.mod. a vina ci kao
entel.Tak jsem se vracel vecer ovencen treba ctyrma bydony a uz jsem
byl ocekavan tou nasi skupinou,kde se po te zpivalo a pilo do dna.
Vykonnym byl cet.Ol.Zamecnik,ucetni Jar,Kur.Pozdeji nasi tretí cetu pre-
vzal /nevím proc?/por Lad..Lornor-padl ve Francii u R.I.Zastupce byl
cet.Zatrapa-aspirant.L. Mondou Pecnem jsme si pripravili kone,kdyz by
se situace vynrotila natolik-směr Perpignan a Španelsko,nebudeme cekati
do posledka.Wedoslo k tomu.V Parizi jsem byl s Mirkem Polachem na dovo-
lene-velikonoce- 27 dubna-na lo dnu v ceskoslovenske kolonii-jelo nas ta
nekolik od SPO.

V Onolmondeli Parku,jsem se stal vasi obeti.Zarustal mi na palci nohy
nenet a vy jste mne s Jendou presvedcili o tom,ze by za provedeni zak-
roku bylo 14 dnu neschopnosti-dal jsem se presvedciti-ale uz nikdy vice
lezel jsem na polnim lenatku,smotany drat na nose s vatou do ktere jste
lili eter nebo co a ja pocitak do 120,do pusy me tekla ta smes a spat n
ne a ne.Tak jste se na mne s Jendou vrhli,drzeli mne a doktor Novak se
do mne dal-radeji nevzpominat,uz nikdy vic.Tak jsme se spolu rozloucili
Jeste jednou,mnono diku za tu knizku-napsani,preji Vam i cele rodine
vse nejlepsi-stale zdravi a jsem s pozdravem

Jiri Pavel,25 Clarendon Sq.
Leamington Spa. CV32 5QA
UK.